

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**РОЛЬ ЛОКАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ У ЗБЕРЕЖЕННІ
ІДЕНТИЧНОСТІ ГРОМАДИ (НА ПРИКЛАДІ КЕЙСУ
ВІДЕОПРОЄКТУ ПРО ТОКМАК)**

Здобувачки першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
групи ЖУРб-1-22-4.0д
галузі знань 06 Журналістика
спеціальності 061 Журналістика
освітньої програми 061.00.01
Журналістика
Кіріченко Ольги Олександрівни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів
мають посилання на відповідне
джерело

_____ (підпис студента) (ініціали, прізвище)

Науковий керівник:
Георгієвська В. В., доктор
наук з соціальних комунікацій,
професор, професор кафедри
журналістики та нових медіа

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Допускаю до захисту перед ЕК

І.В. Погребняк,

завідувач кафедри журналістики та нових медіа

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище) (підпис) (ініціали,

_____ прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

м. Київ – 2026 рік

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
1.1. Обґрунтування актуальності проєкту	3
1.2. Мета і завдання роботи	7
1.3. Перелік методів здійснення творчого пошуку	9
II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОЕКТУ «ТОКМАК - СЕРЦЕ ЗАПОРІЗЬКОГО СТЕПУ»	10
2.1. Теоретико-методологічні засади	10
2.2. Контент-аналіз	12
2.3. Цільова аудиторія	14
2.4. Структура контенту, засоби виразності та технологія створення медіапродукту	15
2.5. Сфера застосування та результати апробації	22
ВИСНОВКИ	25
IV. СПИСОК ДЖЕРЕЛ	38
V. ДОКУМЕНТАЦІЯ	30
VI. АНОТАЦІЯ	37

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Обґрунтування актуальності проєкту

Проєкт «Токмак — серце запорізького степу» є актуальним в умовах повномасштабної війни Росії проти України та тимчасової окупації українських територій. Після 2022 року багато міст опинилися не лише під військовим контролем Росії, а й під постійним інформаційним тиском. Разом із руйнуванням інфраструктури виникла загроза втрати локальної пам'яті, культурних символів та зв'язку людей із рідним містом. Саме тому локальна журналістика сьогодні виконує як інформаційну, так і документальну функцію — зберігає історії громад та фіксує досвід людей під час війни.

Особливо це стосується невеликих міст, які рідко потрапляють у центр загальнонаціональної уваги. Водночас медіаландшафт України є нерівномірним: переважають великі загальнонаціональні медіа, тоді як регіональні та локальні мають обмежене охоплення аудиторії. Ще менш представленими в інформаційному просторі є окуповані території, які фактично втрачають власну медійну присутність.

У сучасному інформаційному просторі новини швидко змінюються, а увага аудиторії постійно перемикається на нові події. Через це локальні медіапроєкти набувають особливого значення, адже дозволяють зосередитися не лише на хроніці війни, а й на людських історіях. В умовах війни соціальні мережі стали важливим інструментом документування подій, поширення особистих історій та формування цифрового архіву пам'яті.

Відеоформат у цьому випадку є одним із найбільш доречних, оскільки поєднує інтерв'ю, архівні матеріали, звук та візуальну атмосферу міста. Через такі матеріали можна передати не тільки факти, а й емоційний досвід людей — спогади про дім, переживання окупації, адаптацію після виїзду. Проєкт є актуальним також через зростання ролі короткого відеоформату в сучасному медіапросторі. Використання рілс та інтерв'ю дозволяє ефективно

привернути увагу молодій аудиторії до історії та сучасних викликів міста, досвіду його мешканців.

Медіапродукт «Токмак — серце запорізького степу» спрямований на збереження колективної пам'яті громади та документування історій самих мешканців міста. У центрі уваги — люди, які пережили окупацію, евакуацію, вимушене переселення, але продовжують підтримувати зв'язок із Токмаком. Саме особисті історії формують цілісний образ міста та дозволяють показати його не лише як окуповану територію, а як живий культурний простір.

Важливість проєкту також пов'язана з необхідністю збереження історичної правди про місто в умовах інформаційної війни. На окупованих територіях Росія намагається змінювати символічний простір, витіснити українську пам'ять та нав'язувати власні наративи. У такій ситуації локальна журналістика стає способом інформаційного спротиву.

Методика роботи над матеріалами

Робота над відеопроектом складалася з кількох етапів: пошуку героїв, збору архівних матеріалів, запису інтерв'ю та монтажу готових відео.

На початку було визначено концепцію проєкту та його аудиторію. Насамперед це мешканці Токмака і вихідці з міста, які після окупації були змушені виїхати в інші міста України та за кордон. Попри це, багато хто продовжує підтримувати зв'язок між собою через соціальні мережі та локальні спільноти. Саме тому основна увага у випусках приділялася не лише темі окупації, а й пам'яті про місто, спогадам про мирне життя та досвіду вимушеного переселення.

Під час підготовки проводився моніторинг відкритих джерел: місцевих Telegram-каналів, архівних фото, старих відео Токмака, регіональних медіа та дописів мешканців у Facebook й Instagram. Частину матеріалів надали самі токмачани — сімейні фотографії, кадри центральної площі, відео зі святкувань Дня міста. Такі архіви допомогли зробити проєкт більш живим і документальним.

Для інтерв'ю готувався орієнтовний сценарний план, однак жорсткої структури розмов не було, що дозволяло зберігати природність спілкування та емоційність відповідей. Запис матеріалів відбувався під час особистих зустрічей із героями проєкту. Натомість для авторських стендапів заздалегідь розроблявся чіткий план, який визначав ключові тези, логіку подачі матеріалу та послідовність кадрів. Це дозволяло структуровано вибудовувати авторське пояснення в кадрі та водночас зберігати природність подачі матеріалу.

Для зйомки використовувалися камера мобільного телефону, петличний мікрофон та додаткове освітлення. Монтаж здійснювався у програмі CapCut. Інтерв'ю поєднувалися з архівними фото, відео міста до окупації, титрами та музичним супроводом. Для створення графіки й обкладинок використовувалися Adobe Photoshop, а також інструменти штучного інтелекту для генерації зображень і застосунок Picsart.

Також проводилися базова кольорокорекція, вирівнювання звуку та очищення аудіо від шумів. Частина пауз і неідеальних моментів у розмовах свідомо залишалася у фінальному монтажі, щоб зберегти природність і емоційність матеріалу.

У роботі над проєктом застосовувалися й загальнонаукові методи дослідження. Аналіз використовувався під час вивчення матеріалів про окупацію Токмака та локальну журналістику. Метод порівняння допоміг дослідити інші документальні проєкти про війну та втрату дому. Індукція, дедукція та синтез застосовувалися під час формування інтерв'ю, узагальнення історій і створення цілісного відеопроєкту про громаду Токмака в умовах війни.

Визначення унікальності та новизни проєкту для аудиторії

Оскільки після 2022 року Токмак майже зник із українського медіапростору: місто рідко згадується у всеукраїнських медіа, а інформація про нього переважно обмежується короткими новинними повідомленнями

про обстріли, окупацію чи ситуацію на фронті. Через це поступово втрачається не лише інформаційна присутність міста, а й увага до людей, які з ним пов'язані. Тому унікальність полягає у спробі зафіксувати життя окупованого міста не шляхом сухої хроніки подій, а через особисті історії його мешканців.

Проект побудований на поєднанні кількох журналістських форматів — інтерв'ю, авторських стендапів, архівних фото та відеоматеріалів. Така структура дозволила створити цілісний аудіовізуальний наратив. У кадрі звучать спогади про знайомі для токмачан місця: центральну площу, сквери, місцеві заклади, життя міста до окупації і спроби спротиву окупації. Саме так вдається сформувати образ Токмака як живого простору, а не лише окупованої території на мапі.

Окремою особливістю проекту є робота з героями. У центрі уваги — люди, які пережили окупацію, вимушений виїзд і адаптацію до нових міст. Їхні історії подаються без посередницького переказу чи узагальнення. Такий підхід відповідає принципам сторітелінгу та персоніфікації контенту, які сьогодні активно використовуються у сучасній журналістиці для посилення емоційного контакту з аудиторією.

Крім того, у проекті використовуються авторські стендапи — формат, характерний для телевізійної журналістики та документальних відеоматеріалів. Вони допомагають висвітлювати авторський погляд на тему історії міста і адаптації його жителів до життя після виїзду з окупації. Для таких стендапів заздалегідь розроблявся сценарний план із визначенням ключових тез і логіки монтажу, однак подача в кадрі залишалася максимально природною.

Новизна проекту полягає також у використанні короткого відеоформату та соціальних мереж як основного середовища поширення контенту. Більшість матеріалів про окуповані території сьогодні існують або у форматі новин, або у великих документальних фільмах. Натомість цей проект адаптує тему локальної пам'яті під сучасний digital-формат — рілс, короткі відео та

інтерв'ю для Instagram. Це дозволяє працювати насамперед із молодіжною аудиторією, яка споживає інформацію саме через соцмережі.

1.2. Мета і завдання роботи

Мета бакалаврської кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні того, як локальна журналістика в умовах повномасштабної війни може впливати на збереження ідентичності громади та колективної пам'яті. Практичною частиною дослідження стало створення авторського відеопроєкту про Токмак, який поєднує глибинні інтерв'ю, авторські стендапи, архівні фото- та відеоматеріали, а також особисті історії мешканців міста, що пережили окупацію або вимушений виїзд.

Звернення саме до теми Токмака пов'язане з тим, що після 2022 року місто фактично опинилося в інформаційній ізоляції. У загальнонаціональному медіапросторі воно згадується переважно у контексті бойових дій або окупації, тоді як повсякденне життя громади, локальна пам'ять та досвід самих мешканців залишаються малопомітними.

Завдання дослідження:

1. проаналізувати особливості функціонування локальної журналістики в умовах війни та окупації українських територій;
2. дослідити, як мешканці Токмака зберігають локальну ідентичність, пам'ять про місто та емоційний зв'язок із ним після вимушеного переселення;
3. провести інтерв'ю з мешканцями міста та вихідцями з Токмака, які мають досвід життя в окупації, евакуації, волонтерської діяльності;
4. зібрати архівні фото- й відеоматеріали, що відображають життя міста до повномасштабного вторгнення;
5. розробити сценарні плани інтерв'ю та авторських стендапів для послідовної й структурованої подачі матеріалу;

6. створити серію відеоматеріалів, у яких поєднуються інтерв'ю, авторські включення та архівні джерела;
7. простежити, як локальні медіапроекти можуть впливати на збереження пам'яті про окуповані міста та підтримку зв'язку громади з рідним простором.

Об'єктом дослідження є авторський відеопроєкт «Токмак — серце запорізького степу», побудований на інтерв'ю з мешканцями міста, авторських стендапах та використанні архівних візуальних матеріалів. У проєкті відтворюється образ Токмака до окупації та в умовах повномасштабної війни.

Предметом дослідження є процес збереження локальної ідентичності та колективної пам'яті через медіаформат. Окрема увага приділяється роботі з усною історією, авторськими стендапами, архівними матеріалами та способам формування образу міста, яке перебуває в умовах окупації й часткової інформаційної ізоляції.

1.3. Перелік методів здійснення творчого пошуку

Для реалізації творчого пошуку під час створення відеопроєкту «Токмак — серце запорізького степу» було використано комплекс журналістських, аналітичних та творчо-практичних методів.

- моніторинг інформаційного простору: аналіз новинних матеріалів, локальних Telegram-каналів, публікацій у соціальних мережах та архівних джерел, пов'язаних із Токмаком, окупацією міста та досвідом його мешканців після 2022 року. Окрема увага приділялася тому, як тема окупованих міст представлена у всеукраїнських медіа та наскільки обмежено в інформаційному просторі звучать локальні історії;

- проведення інтерв'ю: залучення вихідців із міста для запису інтерв'ю про життя до окупації, евакуацію, адаптацію після виїзду та збереження зв'язку з рідним містом;
- робота з архівними матеріалами: збір архівних фото, домашніх відео, публікацій і локальних візуальних матеріалів, які допомагають відтворити образ Токмака до повномасштабного вторгнення;
- використання методів документального сторітелінгу: поєднання інтерв'ю, авторських стендапів, архівних кадрів та атмосферних відеоматеріалів для створення цілісного відеонаративу. Такий підхід дозволив показати місто не лише через факти окупації, а й через особистий досвід людей;
- розробка сценарних та візуальних рішень: створення сценарних планів для інтерв'ю та авторських стендапів, визначення логіки монтажу, композиції кадру та емоційної структури відеоматеріалів. Окрему увагу було приділено адаптації контенту під формат коротких відео для соціальних мереж.

Для створення проєкту також використовувалися цифрові інструменти для монтажу відео, обробки архівних матеріалів, організації інтерв'ю та поширення контенту у соціальних мережах.

II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОЕКТУ «ТОКМАК - СЕРЦЕ ЗАПОРІЗЬКОГО СТЕПУ»

2.1. Теоретико-методологічні засади

Після початку повномасштабної війни роль локальної журналістики в Україні помітно змінилася. Традиційно місцеві медіа розглядають як транслятори регіональних новин чи інструмент місцевого маркетингу. Проте, коли конкретна територія — у нашому випадку місто Токмак Запорізької області — опиняється під окупаційним тиском, місцевий медіапростір руйнується, а фізичні редакції закриваються. За таких екстремальних умов журналістика трансформується. Вона перебирає на себе функції архіватора, захисника ідентичності та віртуального майданчика для розпорошеної громади. [2]

Теоретичною основою цього проекту стала концепція колективної пам'яті французького соціолога Моріса Хальбвакса [3]. Дослідник зазначав, що пам'ять людини формується всередині соціальної групи — родини, громади, міста. Саме тому втрата звичного середовища впливає не лише на побут людей, а й на їхнє відчуття власної ідентичності. Для мешканців Токмака пам'ять про місто сьогодні часто зберігається через фотографії, відеоархіви, спогади про знайомі місця, святкування дня міста, шкільні свята, центральну площу чи повсякденне життя до війни. Коли окупаційна влада в Токмаці намагається штучно переписати символічний простір міста, змінює в'їзні знаки та витісняє українську мову з публічного вжитку, вона цілить саме в ці рамки. Це спроба стирання ідентичності спільноти.

Німецька дослідниця Алейда Ассман у праці «Простори спогаду» пише, що культурна пам'ять потребує носіїв — текстів, фотографій, відео, архівів або медіа [4]. Без цього пам'ять поступово стирається. У випадку Токмака

відеопроєкт стає способом зафіксувати спогади мешканців і створити цифровий простір, де місто продовжує існувати через історії людей.

Водночас війна змінила і сам формат локальної журналістики. Значна частина токмачан була змушена виїхати до інших міст України або за кордон. Через це соціальні мережі, зокрема Instagram, стали майданчиками для підтримки зв'язку між людьми. Саме тому у відеопроєкті велика увага приділяється не лише фактам окупації, а й особистим історіям — спогадам про дім, евакуацію, волонтерство та адаптацію після виїзду. Методологічно проєкт частково спирається на принципи усної історії (oral history). Британський дослідник Пол Томпсон у праці «Голос минулого» наголошував, що усна історія дозволяє зафіксувати досвід звичайних людей, який часто залишається поза офіційними джерелами [5]. Це особливо актуально для малих міст, про які рідко говорять загальнонаціональні медіа, де переважно згадують Токмак у зведеннях Генерального штабу ЗСУ чи новинах про обстріли. Локальні ж переживання конкретної людини — волонтера, переселенця, вчителя, який виїхав із міста, — залишаються поза фокусом великих платформ. Фіксація таких свідчень засобами журналістики дозволяє зберегти автентичні голоси. Саме тому у проєкті використовуються інтерв'ю, архівні фотографії та відео мирного Токмака, які надали самі жителі міста. Частина співрозмовників уперше публічно говорила про досвід виїзду з окупації або втрату дому. Через це під час запису важливо було залишати простір для емоційної та живої розмови, а не будувати інтерв'ю лише за жорстким сценарієм.

Окреме значення для проєкту має сторителінг. Сучасна аудиторія, особливо в соціальних мережах, швидше реагує на короткі відеоформати, візуальні образи та персональні історії, ніж на великі аналітичні тексти. Саме тому у відео використовуються авторські стендапи, архівні кадри міста та фотографії з сімейних архівів. Такий підхід дозволяє показати Токмак не лише як окуповану територію, а як живий простір зі своєю пам'яттю, культурою та людьми. Українська журналістка Наталя Гуменюк неодноразово

наголошувала, що саме локальні історії допомагають побачити людський вимір війни.[6] І справді, через історії окремих людей війна перестає бути лише статистикою чи новинними зведеннями.

Отже, теоретичною основою відеопроекту стали концепції колективної пам'яті, усної історії та цифрового сторителінгу. Локальна журналістика в сучасних українських реаліях виходить за межі суто інформаційної діяльності. Вона стає дієвим інструментом збереження культурного коду громади, фіксації історичної правди та ментального спротиву окупації, захищаючи колективну пам'ять від зовнішнього руйнування та забуття.

2.2. Контент-аналіз

На момент виникнення ідеї та запуску відеопроекту «Токмак — серце запорізького степу» в українському інформаційному просторі майже не існувало локальних Instagram- чи TikTok-проектів, які системно розповідали б саме про Токмак через формат документального відеосторителінгу. Більшість контенту про місто зводилася до коротких новин про ситуацію в окупації, повідомлень у Telegram-каналах або поодиноких публікацій у регіональних медіа. Через це виникла потреба створити окремий цифровий майданчик, присвячений пам'яті про місто, історіям його мешканців та збереженню локальної ідентичності через відеоформат.

До повномасштабного вторгнення у Токмаку діяли локальні друковані та онлайн-медіа, які формували інформаційний простір громади. Найвідомішими серед них були газети «Таврія» та «Наше місто Токмак».

Газета «Таврія» працювала ще з 1931 року та фактично була одним із головних джерел локальної інформації для мешканців міста й району. [7]. Видання публікувало новини громади, історико-краєзнавчі матеріали, інтерв'ю, офіційні повідомлення та тексти про повсякденне життя Токмаччини. Для старшого покоління ця газета залишалася звичним елементом локального інформаційного середовища навіть після активного розвитку соціальних мереж. Головною цінністю контенту «Таврії» була

системна хроніка повсякденного життя громади. Після захоплення міста агресором редакція з етичних і безпекових міркувань припинила випуск паперової газети. Цифрові ресурси видання намагалися функціонувати в евакуації, фіксуючи факти воєнних злочинів окупантів та публікуючи звістки про загиблих земляків на фронті (зокрема, матеріали другої половини 2023 року), проте згодом через брак ресурсів і розпорошеність колективу активне оновлення платформ також припинилося. . [Додаток А] Іншим локальним медіа була газета «Наше місто Токмак», заснована у 2002 році. [8] Видання висвітлювало соціальне, культурне та політичне життя громади, публікувало матеріали про освіту, медицину, благоустрій та місцеві реформи. Окрім друкованої версії, редакція розвивала сторінки у Facebook та локальні онлайн-платформи. У контенті часто з'являлися інтерв'ю з мешканцями громади, матеріали про роботу комунальних служб, шкіл, лікарень та місцевих ініціатив. [9] Після окупації міста робота редакції також фактично припинилася. [Додаток Б]

Після зникнення традиційних локальних медіа інформаційний простір Токмака значною мірою перейшов у Telegram-канали. Саме вони стали головним джерелом новин для громади, особливо для людей, які були змушені виїхати з міста. Публікується інформація про вибухи, ситуацію в окупації чи переміщення техніки. [Додаток В] Такі ресурси не можна визначати як медіа. Часто вони працюють анонімно, без відкритої редакційної політики та чіткої системи перевірки джерел. У контенті переважають короткі повідомлення без глибшого контексту: кілька речень про ситуацію в місті, фото або відео без пояснення походження, емоційні коментарі чи непідтвержені повідомлення. Через це втрачається людський вимір подій. За постійним потоком новин майже не видно самих мешканців міста, їхніх переживань, спогадів чи історій евакуації.

Саме ця особливість і стала одним із поштовхів до створення відеопроекту «Токмак — серце запорізького степу» . На відміну від Telegram-каналів, проєкт не зосереджується на оперативних новинах. Його основою стало

документування пам'яті громади. У центрі уваги — люди, які втратили дім, були змушені евакуюватися або продовжують зберігати зв'язок із Токмаком на відстані.

2.3. Цільова аудиторія власного медіапроєкту [Додаток Г]

Віковий діапазон та гендерний розподіл

Цільова аудиторія медіапроєкту — це переважно люди віком від **25 до 34 років**, які становлять **33,0%** від загальної кількості читачів. Друге місце посідає вікова категорія **35–44 роки (29,1%)**. Саме ці вікові категорії є найбільш соціально активними та мають сформований безпосередній досвід життя у громаді до війни. Для цієї групи характерний не лише інформаційний, а й глибоко емоційний запит. Проєкт для них часто стає способом підтримувати зв'язок із рідним містом, яке втрачено фізично, але зберігається у пам'яті через образи, спогади та розповіді інших людей. Під час інтерв'ю неодноразово звучали конкретні локальні маркери — центральна площа Токмака, шкільні простори, ринок, звичні щоденні маршрути. Такі деталі формують відчуття спільної пам'яті та повертають до концепції колективної пам'яті Моріса Хальбвакса, відповідно до якої індивідуальні спогади завжди закорінені в соціальному середовищі.

Третє місце — молодь віком **18–24 роки (20,9%)**, яка має інший тип медіаспоживання. Ця група переважно взаємодіє з контентом через короткі відеоформати, тоді як довгі текстові чи відеоматеріали сприймає значно рідше. Для них важливими є швидкість подачі, візуальна динаміка та емоційна залученість. Саме тому у проєкті використано короткі відео, субтитри, архівні фрагменти та стендапи, що дозволяє адаптувати складну тему війни й втрати дому до сучасних цифрових звичок без втрати змістовної глибини.

Відносно менше уваги проєкт отримує від старших груп: 45–54 роки (13,0%), 55–64 роки (3,0%) та 65+ (0,9%). Підлітки віком 13–17 років наразі становлять 0%. Їхня присутність у цифровому середовищі менш активна,

однак саме вони часто є носіями довгих історичних пам'ятей про місто, що може бути важливим для подальшого розширення проекту через усні свідчення та архівні матеріали.

Щодо статі, то на платформі Instagram за акаунтом стежить значно більше **жінок (81,7%)**, ніж **чоловіків (18,3%)**.

Географічне розташування аудиторії

Оскільки проект розповідає про Токмак, основна частина глядачів очікувано перебуває в **Україні — 68,7%**. Проте через окупацію міста та вимушене переселення громади, велика частка аудиторії наразі розкидана за кордоном. Зокрема, у **Польщі** проживає **12,6%** читачів, у **Німеччині — 6,5%**, в **Іспанії — 1,5%** та в **Австрії — 1,1%**.

Якщо аналізувати статистику за містами України, то найбільше охопленнь припадає на:

- **Запоріжжя** — 30,9% (основний хаб для переселенців з області);
- **Київ** — 9,5%;
- **Ірпінь** — 2,3%;
- **Дніпро** — 1,9%;
- **Варшава (Польща)** — 1,9%.

2.4. Структура контенту, засоби виразності та технологія створення медіапродукту

Після створення сторінки медіапроекту в Instagram було опубліковано пост-знайомство, у якому пояснювалася основна ідея проекту та його тематична спрямованість. У ньому зазначалося, що проект спеціалізується на документальних історіях про Токмак, інтерв'ю з мешканцями міста, архівних матеріалах, спогадах про життя до окупації та особистому досвіді людей, які пережили війну, евакуацію чи вимушене переселення. Окремий акцент робився на людських історіях, які зазвичай залишаються поза межами коротких новинних повідомлень або офіційних зведень. Чіткої рубрикації проект не має, оскільки структура контенту значною мірою залежить від

актуальних тем, інформаційних приводів, подій у житті громади та появи нових героїв для інтерв'ю.

Сценарна заявка проєкту

Авторка – Кіріченко Ольга.

Назва проєкту – “Токмак — серце запорізького степу”.

Хронометраж – випуски від 2 до 15 хвилин.

Періодичність виходу – 2-3 рази на тиждень.

Платформи поширення – Instagram.

Цілі проєкту:

Метою проєкту є документування досвіду мешканців Токмака в умовах війни та окупації, збереження колективної пам'яті громади й підтримка емоційного зв'язку між людьми, які були змушені покинути місто.

Проєкт також спрямований на:

- фіксацію особистих історій мешканців Токмака;
- створення цифрового архіву спогадів про місто;
- привернення уваги до життя громади після виїзду з окупації;
- популяризацію локальної журналістики та формату документального сторителінгу в соціальних мережах.

Жанр проєкту:

Інтерв'ю / журналістський сторителінг.

Форма проєкту:

Короткі відеосюжети для соціальних мереж, відеоінтерв'ю, авторські стендапи, каруселі з архівними фотографіями та відео.

Структура випуску:

Вступ – коротке представлення теми випуску, героя та контексту історії. На початку також можуть використовуватися авторські стендапи для формату сторителінгу, атмосферний відеоряд з події.

Основна частина – інтерв'ю з героєм (розповідь про досвід життя в Токмаку до війни, окупацію, евакуацію, волонтерство або адаптацію після виїзду). Також елементи журналістського сторителінгу: авторські стендапи, закадровий текст, перебивки, архівні фото та відео, атмосферний відеоряд, який допомагає передати емоційний стан людини та контекст подій.

Завершення – підсумок історії, фінальний авторський коментар, подяка герою та заклик до взаємодії з аудиторією.

Структура створення контенту:

1. Пошук ідеї для теми, яка буде цікава та актуальна для аудиторії проєкту.
2. Пошук референсів і прикладів подачі матеріалу.
3. Збір, перевірка та обробка інформації, комунікація з героями майбутніх матеріалів.
4. Створення журналістських матеріалів та запис інтерв'ю.
5. Монтаж відео, робота зі звуком, субтитрами та візуальним оформленням контенту.
6. Публікація матеріалів у соціальних мережах проєкту.
7. Аналіз реакції аудиторії, статистики переглядів, коментарів та охоплення для подальшого вдосконалення контенту й роботи медіапроєкту.

Відео в Інстаграм

Відеоформат на платформі Instagram є основним для медіапроєкту «Токмак — серце запорізького степу». У цей тип контенту входять горизонтальні відео тривалістю від 2 до 15 хвилин, які складаються з розмов у стилі усної історії, хронікальних вставок та авторських стендапів. Коротші відео використовуються переважно для динамічних сторителінгових сюжетів, а довші — для інтерв'ю. Відеоряд супроводжується живим звуком інтерв'ю,

начиткою або тематичним емоційним аудіофоном. Для зручності мобільного сприйняття на відео накладаються текстові субтитри. Це підвищує доступність контенту і сприяє кращому розумінню матеріалу в умовах, коли перегляд відбувається без звуку.

У цьому форматі публікуються розмови з вихідцями з міста, репортажі про роботу релокованих організацій та аналітичні випуски про ситуацію в громаді. Зазвичай контент адаптується під гострі інформаційні приводи або важливі для ідентичності громади теми. Наприклад, у випуску про «безхазяйне майно» було детально розібрано механізм системного відбору українського житла окупантами через фейкові списки та комісії. Натомість до Дня вишиванки контент було адаптовано під культурно-просвітницький зріз: опубліковано відеозвіт про захід, організований релокованою токмацькою ГО «Рада жінок-фермерок» за участю переселенок із Токмака, Молочанська та Мелітополя. Жінки ділилися історіями своїх вишиванок, що дозволило інтегрувати елементи традиційної культури Півдня України в контекст збереження зв'язку з рідною землею.

Медіапроект також функціонує через інструменти локальних колаборацій та інтеграцій з активними представниками громади. Практичним втіленням цього підходу стали два випуски про діяльність токмацького волонтерського центру «Маскувальні феї». У цих матеріалах через висвітлення роботи осередку та інтерв'ю з волонтеркою пані Світлоною було успішно інтегровано благодійний збір коштів на потреби фронту. Іншим прикладом аналогічної взаємодії є контент про релоковану токмацьку ГО «Рада жінок-фермерок». Характерною особливістю публікаційних кейсів стало використання мережевої функції «співавторство» (Instagram Collabs). Одночасна публікація відеоматеріалів на двох акаунтах забезпечила взаємний обмін аудиторією, що дозволило масштабувати інформаційне охоплення та залучити нових користувачів до взаємодії з проектом. [Додаток Г]

Засоби виразності

Найпомітніший засіб виразності у назві авторського медіапроєкту – метафора «серце запорізького степу». Слово «серце» в контексті блогу символізує безпосередньо географічний центр області, що є особливістю міста, адже більшість транспортних артерій області проходять через Токмак. Географічний маркер «запорізького степу» не лише чітко окреслює територіальну прив'язку, а й апелює до історичного коріння, підкреслюючи питомо українську ідентичність Токмаччини.

Оскільки проєкт повністю реалізований у відеоформаті на платформі Instagram, ключові засоби виразності розподілено на трьох рівнях: звуковому, візуальному та текстовому.

Аудіоряд у структурі Reels виступає безпосереднім інструментом емоційного моделювання контенту. Вибір звукової підложки залежить від настрою та проблематики конкретного сюжету. Наприклад, для ретроспективних блоків та архівних кадрів довоєнного Токмака підібрано ліричну, світлу інструментальну музику, що актуалізує почуття приємної ностальгії. Натомість у відеоматеріалах із хронікою окупації використовується мінімалістичний, глибокий і драматичний звуковий фон, який підкреслює масштаб трагедії. Для динамічних краєзнавчих або ретроспективних вставок застосовуються жваві аудіокомпозиції, що акцентують на географічній самотності краю.

У текстовому супроводі лексичне наповнення дописів змінюється залежно від теми випуску. Сюжети про окупаційні реалії та вилучення нерухомості маркуються через жорсткі вислови: *«безхазяйне майно»*, *«списки "покинутого"»*. У краєзнавчому та соціокультурному блоках (зокрема, в інтерв'ю з істориком Олександром чи в огляді заходу ГО «Рада жінок-фермерок») домінують інші смислові конструкції: *«спосіб зберегти частинку дому»*, *«туга за домом»*, *«життя між "було" і "тепер"»*, *«символ української незламності»*.

Для деталізації просторового контексту використовуються локальні мікротопоніми. Так, у випуску про токмацьку молодь за участю гості Валерії

згадуються «магазин Трюфелька», «центральна площа» та «Будинок культури», що дозволяє глядачам-землякам миттєво впізнати простір. Крім того, текстовий блок виконує функцію мобілізації аудиторії через інструменти *Call to Action*. Заклики підтримати донатами токмацький волонтерський центр «Маскувальні феї» або пройти курси з підготовки до нацспротиву (про які розповідає Валерія) створюють діалог та перетворюють сторінку на майданчик взаємодопомоги. Для залучення аудиторії, часткової рубрикації та оптимізації пошуку в кінці дописів додається сталий набір хештегів: #токмак, #окупація, #історія, #пам'ять, #дім, #молодь, #волонтерство.

Візуальну впізнаваність сторінки в алгоритмах Instagram забезпечує уніфікована сітка обкладинок, авторське інтро та сталий вербальний маркер на початку кожного відео. Кожен Reels відкривається фіксованим привітанням: «*Вітаю, любі глядачі, у цьому випуску ми поговоримо про...*». Обкладинки матеріалів побудовані на візуальному контрасті: в центрі розміщується архівна світлина довоєнного міста, поверх якої накладається назва випуску, що відразу маркує тематику для потенційного підписника [Додаток Д].

Графічне інтро проєкту реалізоване через принцип цифрового колажування. На задньому плані відображено панораму степового міста, на першому — в'їзну стелу та місцеву архітектурну пам'ятку (будинок Шельмана). Композицію у довільному порядку доповнюють символічні для токмачан елементи: троянди, річка, промислова шестерня та курган [Додаток Е]. Такий візуальний мікс працює на закріплення колективної пам'яті детериторіалізованої спільноти.

Технічні й програмні засоби

Під час створення авторського медіапроєкту використовувалися технічні пристрої, програмні інструменти та додаткове обладнання, які забезпечують повний цикл виробництва контенту — від зйомки до публікації.

Технічні засоби:

1. Смартфон – основний інструмент для зйомки відео, фото, запису інтерв'ю та створення коротких форматів.
2. Ноутбук – використовується для монтажу відео, оформлення текстових матеріалів та планування контенту.
3. Мікрофон-петличка – для якісного запису голосу під час інтерв'ю та стендапів, особливо в умовах зовнішніх зйомок.
4. Штатив – для стабілізації зображення під час запису відео та інтерв'ю в статичному положенні.
5. Навушники – для контролю якості звуку під час запису та монтажу матеріалів.
6. Портативне освітлення – використовується для покращення якості відео при зйомці в приміщенні або в умовах недостатнього освітлення.

Програмні засоби:

1. CapCut – відеоредактор для монтажу відео, синхронізації звуку, додавання ефектів і титрів.
2. Picsart – графічний редактор для створення обкладинок, постів, сторіс та візуального оформлення сторінок проєкту.
3. Google Docs – для зберігання матеріалів, текстів інтерв'ю, сценаріїв та монтажних планів.
4. Instagram – основна платформа для публікації та розповсюдження контенту, а також взаємодії з аудиторією.

Додаткові технічні засоби:

1. Портативні павербанки – для забезпечення автономної роботи пристроїв під час зйомок поза студійними умовами.
2. Зовнішні накопичувачі – для резервного зберігання відео- та фотоматеріалів.

2.5. Сфера застосування та результати апробації

Сферою застосування медіапроєкту «Токмак — серце запорізького степу» є соціальна мережа Instagram, де він функціонує як самостійний цифровий медіапродукт. Оскільки проєкт повністю орієнтований на розповсюдження контенту у відеоформаті, вибір цієї платформи став базовим стратегічним кроком. Instagram надає необхідний технічний та інструментальний простір для поширення відеоматеріалів серед детериторіалізованої громади, розпорошеної внаслідок воєнних дій. За даними загальнонаціонального дослідження Internews 2023 року, понад 70% українців споживають новини через соцмережі, що повністю підтверджує доцільність вибору платформи Instagram для проєкту. [10]

Переваги використання соціальної мережі Instagram обґрунтована кількома факторами:

1. Пріоритетність алгоритмів Reels. Платформа активно просуває відео серед користувачів, які не відстежують сторінку проєкту, через систему внутрішніх рекомендацій. Це дозволяє залучати цільову аудиторію (вихідців із Токмаччини) без додаткових фінансових витрат на рекламу, лише за рахунок точних географічних і тематичних маркерів.
2. Специфіка мобільного споживання контенту. Ядро аудиторії проєкту складають користувачі віком 25–44 роки. Цей сегмент споживає інформацію динамічно, переважно з екранів смартфонів. Формат відео тривалістю від 2 до 15 хвилин є оптимальним для утримання уваги, а використання великих контрастних шрифтів на обкладинках та накладання субтитрів розв'язує проблему перегляду матеріалів у беззвучному режимі.
3. Емпатичний потенціал візуального ряду. Локальна журналістика в умовах окупації міста потребує особливої емоційної наочності. Поєднання живих розповідей земляків із супровідними архівними кадрами довоєнного Токмака забезпечує той рівень залученості та

ностальгії, якого неможливо досягти через статичний фото- чи текстовий контент.

4. Інструменти прямого фідбеку. Наявність коментарів, приватних повідомлень та інтерактивних елементів дозволяє миттєво фіксувати реакцію громади та потенційно збирати нові контакти для майбутніх інтерв'ю.

Результати апробації та аналіз ефективності контенту

Ефективність практичної реалізації медіапроєкту підтверджується внутрішньою статистикою професійного акаунту @tokmak.voice. Моніторинг показників зафіксував стрімке зростання блогу за підконтрольний період. За цей час кількість читачів збільшилася, досягнувши позначки у 283 постійних користувачів. Динаміка підписок демонструє високий рівень утримання аудиторії та точність позиціонування: до сторінки приєдналися 283 нові людини, тоді як показник відписок становив лише 8 облікових записів.

Аналіз опублікованих відеоматеріалів дозволив виявити тематичні пріоритети аудиторії та простежити, які саме наративи генерують найбільше залучення:

- Абсолютним лідером активності став стартовий Reels — *«Випуск 1. Цей проєкт — про Токмак»*, який набрав 15 тисяч переглядів та залучив 83 нові підписки. Це вказує на активний запит громади на появу медіамайданчика, присвяченого місту а також на те, що спрацювали алгоритми платформи і відео потрапило в рекомендації. [Додаток Є]
- Просвітницько-красознавча тематика, представлена *«Випуском 2. Інтерв'ю з істориком»* додала 15 підписок. Випуск отримав 2 тисячі переглядів. [Додаток Ж]
- Соціально-гуманітарний напрям, зокрема *«Випуск 5. Токмак волонтерський»*, приніс сторінці 7 підписок та 2 тисячі переглядів, додатково зафіксувавши активність аудиторії навколо теми взаємодопомоги. [Додаток З]

Результати практичного впровадження відеопроєкту доводять, що обрана сфера застосування (Instagram Reels) повністю відповідає запитам спільноти. За час існування проєкту сторінка зібрала загально 28 тисяч переглядів. [Додаток И] Створений медіапродукт не лише фіксує історичні події, а й виступає реальним цифровим інструментом консолідації громади.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній бакалаврській роботі розв'язано значуще для сучасного медіадискурсу завдання — досліджено трансформацію та практичний потенціал локальної журналістики в умовах повномасштабної війни й тимчасової окупації територій України. Створення відеопроєкту «Токмак — серце запорізького степу» на платформі Instagram дозволили не лише зафіксувати унікальні свідчення, а й вибудувати дієву модель збереження колективної пам'яті детериторіалізованої громади.

Теоретико-методологічне підґрунтя дослідження, що базується на концепціях соціології пам'яті Моріса Хальбвакса та «просторах спогаду» Алейди Ассман, підтвердило свою релевантність у цифровому середовищі. З'ясовано, що в умовах, коли фізичний простір рідного міста окуповано, а його українські символи штучно витісняються ворогом, локальні медіапроєкти перебирають на себе функції віртуального архіватора ідентичності. Застосування інструментів усної історії (*oral history*) за методологією Пола Томпсона дало змогу вивести на перший план автентичні голоси звичайних людей (волонтерів, істориків, переселенців), чий досвід зазвичай залишається поза увагою великих загальнонаціональних ЗМІ або коротких зведень Генерального штабу ЗСУ.

Контент-аналіз регіонального медіапростору Токмаччини зафіксував глибоку інформаційну кризу та ізоляцію після 2022 року. Фізичне закриття та припинення діяльності традиційних локальних видань «Таврія» (що функціонувала з 1931 року) та «Наше місто Токмак» призвело до того, що єдиними джерелами інформації для земляків стали анонімні Telegram-канали. Попри свою оперативність, такі ресурси продукують сухий, фрагментарний і деперсоніфікований новинний потік. За постійними повідомленнями про обстріли та переміщення техніки зникає людина. Це обґрунтувало гостру потребу у створенні профільного майданчика в мережі Instagram (@tokmak.voice)

Визначення специфіки цільової аудиторії дозволило оптимізувати засоби виразності та обрати єдино правильний формат — відео тривалістю від 2 до 15 хвилин (Reels). Оскільки ядро аудиторії сторінки складають користувачі віком 25–44 роки (понад 62% від загальної кількості підписників), у відео було інтегровано сильний ностальгійний та емоційний компонент. Водночас запити молодшої вікової групи (18–24 роки) задовольнялися через динамічний монтаж у програмі CapCut, використання яскравих контрастних шрифтів на обкладинках та обов'язкове накладання текстових субтитрів для комфортного мобільного перегляду без звуку. Географічний зріз аудиторії (30,9% глядачів перебувають у Запоріжжі, решта розпорошена між Києвом, Дніпром та країнами ЄС — Польщею, Німеччиною, Іспанією) підтвердив статус проекту як цифрового майданчика, що зв'язує розрізнену громаду.

Творчо-практичний цикл створення контенту охоплював використання доступного технічного інструментарію (смартфон, петличний мікрофон, штатив) та програмного забезпечення (CapCut, Picsart, інструменти ШІ для генерації графіки). Візуальна та лексична ідентифікація акаунту вибудовувалася навколо локальних маркерів. Графічне інтро у вигляді цифрового колажу (панорама степу, в'їзна стела, будинок Шельмана, курган) та використання мікротопонімів в інтерв'ю (згадки про магазин «Трюфелька», чи центральну площу) запускали механізми впізнаваності простору. Крім того, проєкт відійшов від концепції пасивного споглядання: через інструменти *Call to Action* та мережеву функцію «співавторство» (*Instagram Collabs*) з релокованою ГО «Рада жінок-фермерок» та волонтерським центром «Маскувальні феї» вдалося інтегрувати у контент благодійну складову — збір донатів на маскувальні сітки для фронту.

Результати апробації продемонстрували стрімку позитивну динаміку. За період існування проєкту кількість постійних читачів зросла на +13 750%, досягнувши позначки у 283 користувачів (приєдналися 283 людини, відписалися лише 8), що свідчить про точне потрапляння в запити аудиторії.

Сумарно відеопроєкт зібрав понад 28 тисяч переглядів. Диференційований аналіз випусків показав такі показники ефективності:

- «Випуск 1. Цей проєкт — про Токмак» завдяки точним маркерам та алгоритмам рекомендацій набрав 15 тисяч переглядів і приніс 83 підписки.
- «Випуск 2. Інтерв'ю з істориком» (краєзнавчий напрям) отримав 2 тисячі переглядів та додав 15 читачів.
- «Випуск 5. Токмак волонтерський» (соціально-гуманітарний напрям) зафіксував 2 тисячі переглядів і приніс 7 підписок.

Отримані дані доводять, що локальний автентичний контент, побудований на принципах персоніфікації та усної історії, має високу ефективність навіть без фінансових вкладень у промоцію.

Підсумовуючи, зазначу, що медіапродукт «Токмак — серце запорізького степу» повністю реалізував поставлену мету. Локальна журналістика в сучасних реаліях України вийшла за межі суто інформаційного посередництва. Вона стала інструментом інформаційного спротиву та фіксації історичної правди. Створений цифровий архів не просто консервує спогади про довоєнне життя чи трагедію окупації, а реально консолідує детериторіалізовану спільноту, допомагаючи людям зберегти ментальний зв'язок із рідною землею та віру в повернення додому.

III. СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Newman N. Digital News Report 2023 // Reuters Institute for the Study of Journalism. — 2023. — URL: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2023/dnr-executive-summary> (дата звернення: 24.05.2026).
2. Проблеми розвитку регіональних ЗМІ в умовах війни в Україні // Politicus. — 2024. — Вип. 4. — С. 43–50. — URL: http://politicus.od.ua/4_2024/8.pdf (дата звернення: 24.05.2026).
3. Хальбвакс М. **Соціальні рамки пам'яті** / пер. з фр. — К.: Ніка-Центр, 2007. — 340 с.
4. Ассман А. **Простори спогаду: форми і трансформації культурної пам'яті** / пер. з нім. — К.: Ніка-Центр, 2012. — 440 с.
5. Thompson P. **The Voice of the Past: Oral History**. — Oxford: Oxford University Press, 2000. — 368 p.
6. Gumenyuk N. **Getting the story out: Ukrainian journalists in a war-torn country** // Civil Rights Defenders. — 2022. — URL: <https://crd.org/2022/03/18/getting-the-story-out-ukrainian-journalists-in-a-war-torn-country/> (дата звернення: 24.05.2026).
7. Газета «Таврія» відзначила 90-річчя з дня заснування // Публічна бібліотека Токмацької міської ради. URL: <https://sbtokmak.blogspot.com/2021/01/90.html> (дата звернення: 24.05.2026).
8. Наше місто Токмак // Енциклопедія Сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-70922> (дата звернення: 24.05.2026).
9. Створювати нову газету означало б втратити роки роботи — Віталій Голод // Національна спілка журналістів України. URL: <https://nsju.org/misczevi-media/stvoryuvaty-novu-gazetu-oznachalo-b-vtratytu-roky-roboty-vitalij-golod/> (дата звернення: 24.05.2026).

10. Українські медіа, ставлення та довіра у 2023 році // Детектор медіа. — 2023. — URL: <https://detector.media/infospace/article/218819/2023-11-01-ukrainski-media-stavlennya-ta-dovira-u-2023-rotsi/> (дата звернення: 24.05.2026).

IV. ДОКУМЕНТАЦІЯ

Додаток А

Таврія. Газета Токмака і району

читачі: 1,9 тис. • 3 відстежуються
Токмацька міськрайонна газета "Таврія"
Медійна/Новинна компанія

Повідомлення
Стежити
Пошук

All
Інформація
Reels
Світлини
Читачі
Більше ▾

Інформація

- ★ Ще немає оцінок (0 відгуків)
- 🕒 Відчинено зараз
- 📍 [Дружби,319 , Токмак, Ukraine, 71701](#)

Посилання

blogspot.com

Дані контакту

☎ 06178 22316

✉ tavr_tok@ukr.net

💬 Таврія. Газета Токмака і району

Вибрані

«Газета «Таврія»
kr.net

(06178) 2-03-67
(06178) 2-23-16

Світлини

[Переглянути всі світлини](#)

Дописи

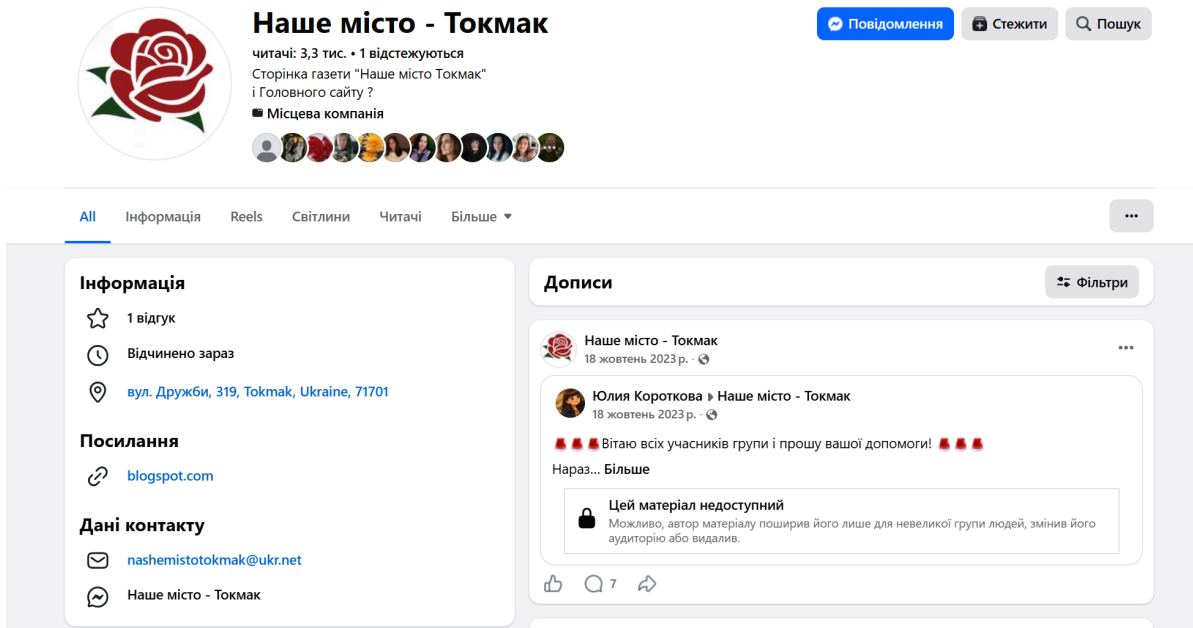
Таврія. Газета Токмака і району
31 березня 2022 р. · 🌐

Посівна-2022.
Через бойові дії на території Запорізької області, немає повної картини щодо проведення посівної, окрім Запорізького району. Наразі відомо, що на сьогодні посіяно 470 гектарів гороху, 15 гектарів ячменю. Також в області посіяно більше 800 тисяч гектарів озимої культури, які в першу чергу потрібно зберегти.
Із виступу начальника управління розвитку рослинництва та сільської місцевості Департаменту агропромислового розв... [Більше](#)

👍 6 🗨 ➦

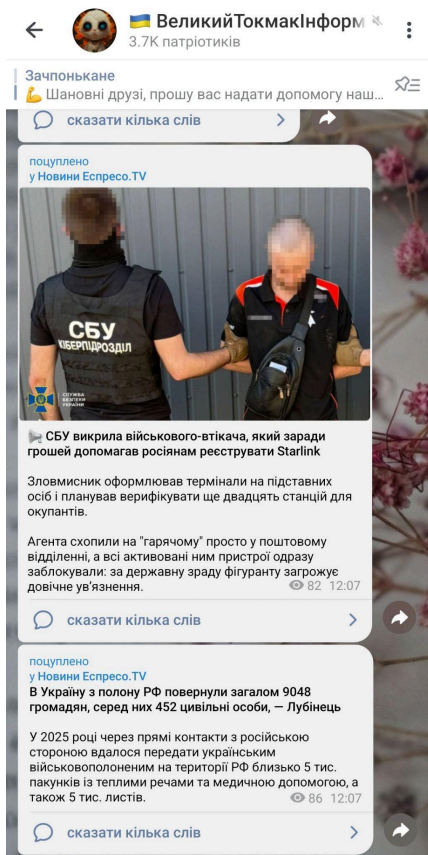
Сторінка газети «Таврія» у соцмережі Фейсбук

Додаток Б

Сторінка газети «Наше місто - Токмак» у соцімережі Фейсбук

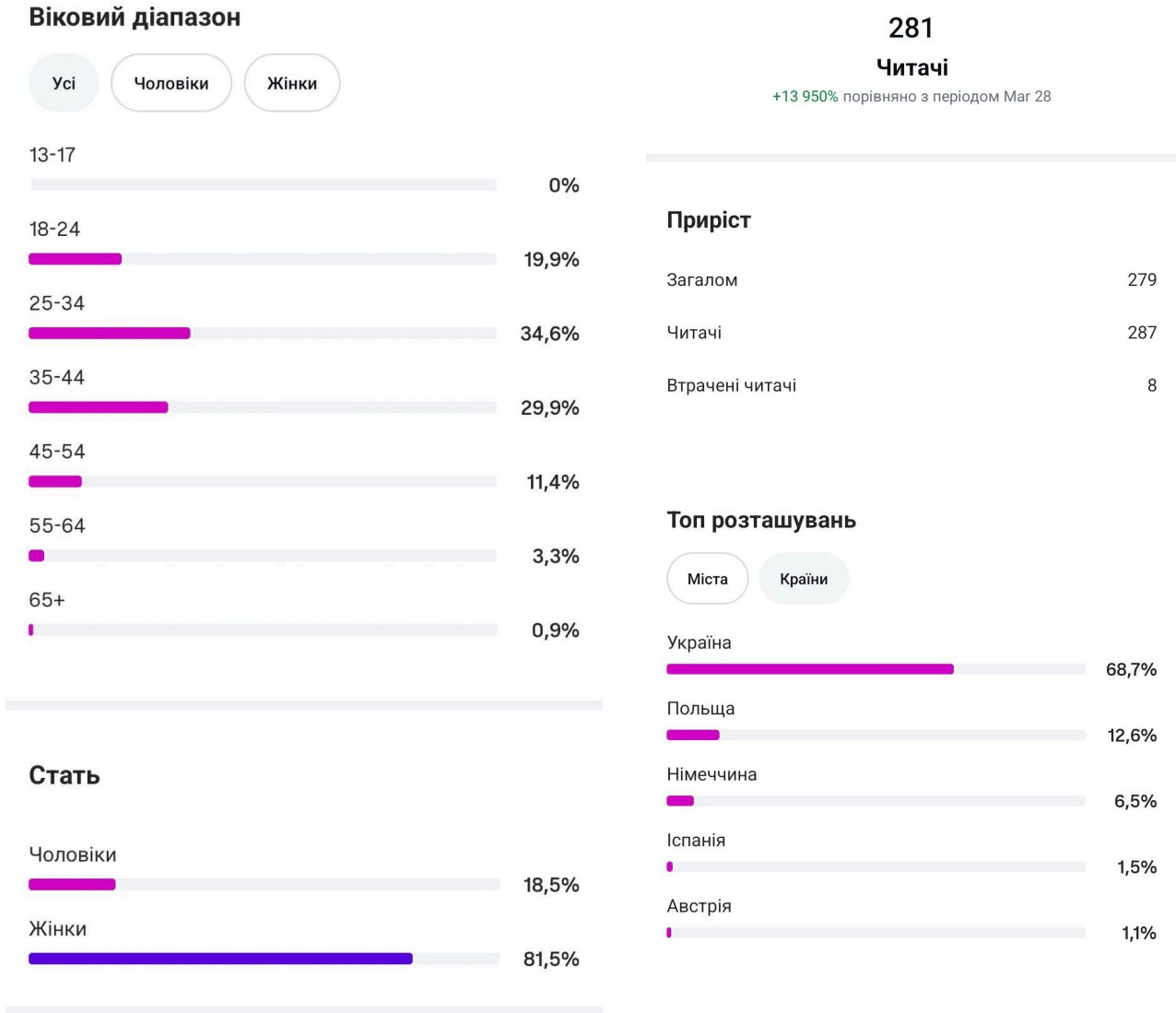
Додаток В

На прикладі проілюстровано один з найбільших Телеграм-каналів

Додаток Г

Статистичні дані сторінки у соцмережі Інстаграм:

Додаток Г

← Дописи

tokmak.voice і ще 2

tokmak.voice · Оригінальне аудіо

762 · [Переглянути статистику](#)

70 4 14 2

Уподобали alina_malina112222 та інші

tokmak.voice До Дня вишиванки відбувся особливий захід, який організувала ГО «Рада жінок-фермерок... більше

alina_malina112222 🥰🔥🔥

kirichenko4900 Наша вишиванка найкраща як і наші українські жінки 🥰🔥🔥

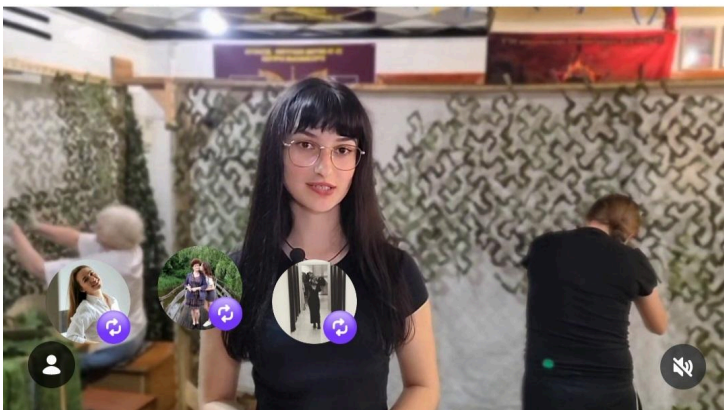

6 днів тому

tokmak.voice і ще 2

tokmak.voice · Оригінальне аудіо

2,2 тис. · [Переглянути статистику](#)

165 14 14 20

Пости, опубліковані у співавторстві з релокованою ГО «Рада жінок-фермерок» та волонтерським центром «Маскувальні феї»

Додаток Д

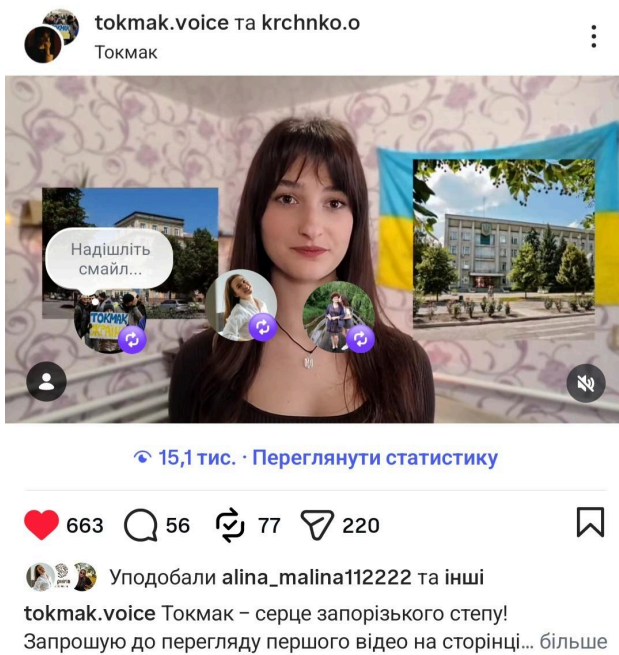
Обкладинки випусків

Додаток Е

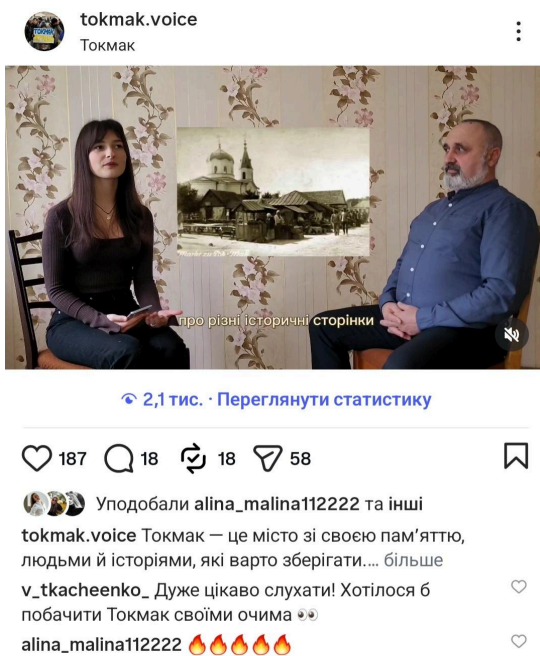
Графічне інтро проекту

Додаток Є

«Випуск 1. Цей проєкт — про Токмак»

Додаток Ж

«Випуск 2. Інтерв'ю з істориком»

Додаток 3

tokmak.voice і ще 2
Запоріжжя

2,2 тис. · [Переглянути статистику](#)

166 14 15 20

Уподобали [alina_malina112222](#) та інші

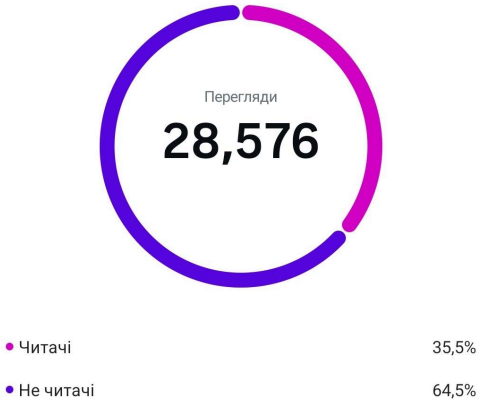
tokmak.voice У новому випуску ми завітали до токмацьких "Маскувальних фей" – волонтерського центру, де... більше

[alina_malina112222](#) 🍌👍

[kirichenko4900](#) Дякую, гарний випуск 🍌🍌

«Випуск 5. Токмак волонтерський»

Додаток И

Загальна кількість переглядів сторінки проєкту

V. АНОТАЦІЯ

Кіріченко О. В. Роль локальної журналістики у збереженні ідентичності громади на прикладі відеопроєкту про Токмак. — Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 061 «Журналістика». — Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Київ, 2026.

Кваліфікаційну роботу присвячено комплексному дослідженню трансформації, функціонального навантаження та практичного потенціалу локальної журналістики в умовах повномасштабної війни, тимчасової окупації територій та детериторіалізації місцевих громад. Практичним складником дослідження є авторський відеопроєкт «Токмак — серце запорізького степу», розгорнутий у соціальній мережі Instagram (@tokmak.voice).

Об'єктом дослідження є авторський відеопроєкт «Токмак — серце запорізького степу», побудований на поєднанні глибинних інтерв'ю з мешканцями міста, авторських стендапів та використанні архівних аудіовізуальних матеріалів.

Предметом дослідження є процес збереження локальної ідентичності, історичної правди та колективної пам'яті детериторіалізованої громади в умовах часткової інформаційної ізоляції засобами сучасного діджитал-сторітелінгу.

Мета роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному втіленні інструментів локальної журналістики, спрямованих на консолідацію розпорошеної спільноти, протидію нівелюванню символічного простору окупованого міста та формування цифрового архіву пам'яті.

У роботі застосовано комплекс **методів**: загальнонаукові (аналіз, синтез, порівняння, індукція та дедукція); спеціальні журналістські та емпіричні

(моніторинг інформаційного простору, метод усної історії (oral history), документальний сторітелінг, контент-аналіз традиційної регіональної преси (газет «Таврія», «Наше місто Токмак») та анонімних Telegram-каналів, а також статистичний аналіз аудиторії).

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів полягають у переосмисленні місії локального журналіста як віртуального архіватора ідентичності спільноти в кризових умовах воєнного стану. Уперше розроблено, технічно реалізовано (за допомогою CapCut, Picsart та інструментів ШІ) та практично апробовано модель адаптації складних травматичних наративів (досвід життя в окупації, примусова евакуація, релокація) під мобільний короткий відеоформат (Instagram Reels) з інтеграцією інструментів мережевої взаємодії (Instagram Collabs) та механізмів Call to Action для збору благодійних донатів на потреби ЗСУ.

На основі аналізу метрик ефективності (понад 28 тисяч сумарних переглядів, залучення 283 постійних користувачів) доведено, що в умовах ліквідації традиційних регіональних ЗМІ локальний автентичний контент, заснований на персоніфікації та мікротопоніміці, демонструє високу ефективність у залученні молоді (18–24 роки) та соціально активних груп (25–44 роки) як в Україні (хаб Запоріжжя, Київ, Дніпро), так і за кордоном (Польща, Німеччина, Іспанія), виступаючи дієвим чинником ментального спротиву інформаційній агресії РФ.

Ключові слова: *локальна журналістика, колективна пам'ять, ідентичність громади, усна історія, діджитал-сторітелінг, Токмак, Instagram Reels, інформаційна ізоляція, детериторіалізована спільнота, інформаційний спротив.*

Kirichenko O. V. The Role of Local Journalism in Preserving Community Identity on the Example of a Video Project about Tokmak. — Manuscript.

Bachelor's Qualification Thesis for a Bachelor's Degree in Specialty 061 "Journalism". — Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, 2026.

The qualification thesis is devoted to a comprehensive study of the transformation, functional load, and practical potential of local journalism in the context of full-scale war, temporary occupation of territories, and deterritorialization of local communities. The practical component of the research is the author's video project "Tokmak — the Heart of the Zaporizhzhia Steppe," deployed on the Instagram social network (@tokmak.voice).

The object of the study is the author's video project "Tokmak — the Heart of the Zaporizhzhia Steppe," built on a combination of in-depth interviews with residents of the city, author's stand-ups, and the use of archival audiovisual materials.

The subject of the study is the process of preserving local identity, historical truth, and collective memory of a dispersed community under conditions of partial information isolation by means of modern digital storytelling.

The purpose of the work is to theoretically substantiate and practically implement local journalism tools aimed at consolidating a scattered community, countering the destruction of the symbolic space of the occupied city, and forming a digital memory archive.

The study uses a complex of **methods**: *general scientific* (analysis, synthesis, comparison, induction, and deduction); *special journalistic and empirical* (monitoring of the information space, oral history method, documentary storytelling, content analysis of traditional regional press (newspapers "Tavria", "Nashe Misto Tokmak") and anonymous Telegram channels, as well as statistical analysis and targeting of the audience).

The scientific novelty and practical significance of the results lie in redefining the mission of a local journalist as a virtual archivist of community identity under crisis conditions of martial law. For the first time, a model for adapting complex

traumatic narratives (experience of living under occupation, forced evacuation, relocation) into a mobile short video format (Instagram Reels) with the integration of networking tools (Instagram Collabs) and Call to Action mechanisms for collecting charitable donations for the needs of the Armed Forces of Ukraine was developed, technically implemented (using CapCut, Picsart, and AI tools), and practically tested.

Based on the analysis of efficiency metrics (over 28 thousand total views, engagement of 283 permanent users), it is proved that in the context of the liquidation of traditional regional media, local authentic content based on personalization and microtoponymy demonstrates high efficiency in engaging youth (18–24 years old) and socially active groups (25–44 years old) both in Ukraine (Zaporizhzhia hub, Kyiv, Dnipro) and abroad (Poland, Germany, Spain), acting as an effective factor of mental resistance to the information aggression of the Russian Federation.

Keywords: *local journalism, collective memory, community identity, oral history, digital storytelling, Tokmak, Instagram Reels, information isolation, deterritorialized community, information resistance.*